

Gedeelde erfenis

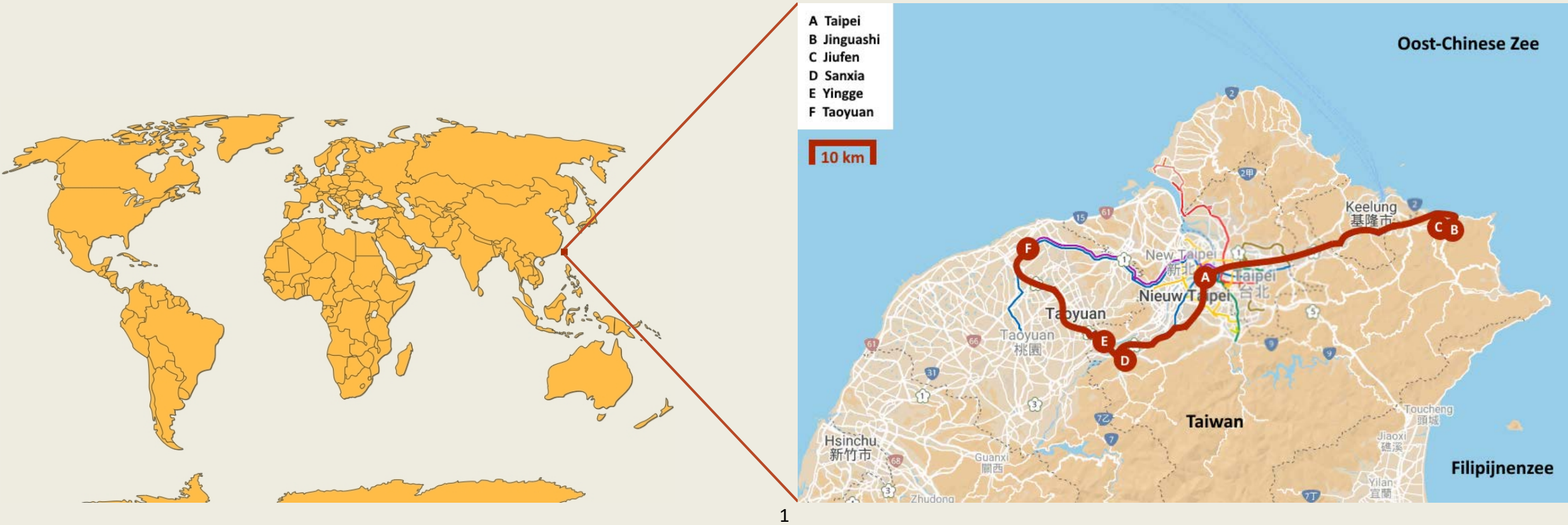
Taiwan | Anno 2013

Dinsdag 9 april | Taipei..... 2

Woensdag 10 april | Jinguashi – Jiufen 4

Donderdag 11 april | Taipei..... 16

Vrijdag 12 april | Sanxia – Yingge..... 24

Het regent nog steeds als we even na acht in Shida arriveren, een van de populaire nachtmarkten van Taipei. Echt druk is het niet in de smalle straatjes. Met de paraplu in de hand kuieren vooral groepjes jongeren tussen shops en eetstalletjes met schreeuwerige lichtreclames. Voor vanavond heeft reisgids

Charles een kennismaking met *street food* in het vooruitzicht gesteld. Deze eetstalletjes zijn niet de eerste de beste, verklaart Charles fier. Vaak zijn ze al op tv geweest. Wat een garantie is voor kwaliteit, uiteraard.

*Shida is een van de populaire
nachtmarkten van Taipei*

Daar kijken we naar uit, maar tegelijkertijd zijn we op onze hoede. Want als het op eten aankomt, staat er geen maat op Charles. Het zou echt de eerste keer niet zijn dat hij voldoende voedsel laat aanrukken voor een complete volleybalploeg, ook al zijn we maar met z'n twee.

Dat het geen zin heeft te proberen Charles in te nemen, dat moeten we nog leren.

Nog voor we er erg in hebben, heeft hij bij een van de kraampjes zijn bestelling al geplaatst. Een *crêpe* noemt hij het – tonijn, groenten en soja gebakken op een pannenkoek. Vervolgens wordt de pannenkoek in de vorm van een frietzakje gevouwen en uit het vuistje gegeten. Lekker, dat wel. Maar ook volumineus. Bovendien vergt het enige coördinatie om zonder morsen zowel de inhoud als de verpakking van een *crêpe* te verorberen als je ook nog een paraplu moet vasthouden.

Ondertussen heeft een jonge student economie ons in de gaten gekregen. Kennelijk ziet hij zijn kans schoon om zijn Engels wat te oefenen. Daar is het niet al te best mee gesteld, zo blijkt al snel. En met zijn assertiviteit evenmin. Elke vraag die

hij stelt, onderbreekt hij minstens driemaal met nerveus gegiechel, waarbij zijn vriendinnetje hem telkens opnieuw aanpoort – *kom aan, je kan het*, horen wij haar in onze verbeelding zeggen. De knoeiboel die hij van zijn Engels maakt, wordt enkel overtroffen door de knoeiboel die wij van onze *crêpe* maken.

Amper hebben we de *crêpe* achter de kiezen, of Charles is tot de bevinding gekomen dat een *tienbula* vanavond niet mag ontbreken in het aanbod. Nog voor we neen hebben kunnen zeggen, zit er een stevige portie aan te komen. *Tienbula* is in feite een Taiwanese verbastering van de Japanse *tempura*, legt Charles uit, een bereidingswijze waarbij ingrediënten in panko gedoopt en korte tijd gefrituurd worden.

Tienbula is een Taiwanese verbastering van tempura, maar met het Japanse origineel heeft het weinig te maken

Maar wat we hier voorgeschoteld krijgen,

heeft weinig met het Japanse origineel te maken. De dikke saus waarmee de Taiwanese het gerecht overgieten versmacht het krokante korstje in een smakeloze smurrie. Eens te meer is de portie bovenmaats, maar geen nood, we krijgen een *doggy bag* mee, dan kunnen we er later nog van genieten. We nemen ons voor die straks op de hotelkamer – ver van de spiedende blik van Charles – in de vuilnisbak te droppen.

Maar voor Charles blijken dit louter aperitiefhapjes geweest te zijn, want even later dirigeert hij ons naar een Thais eethuis voor het avondmaal. Met veel moeite slagen we erin zijn besteldrift te temperen, zodat enkel kip

in kokosmelk en een rode curry op tafel verschijnen, vergezeld van een mierzoete limonade, aangevuld met een dessert van kokos en klevrige rijst.

Maar er blijkt meer aan de hand te zijn. Onverwacht maar niet toevallig verschijnt Melody ten tonele. Ze was aan de overkant van de straat in de [bibliotheek](#) van Taiwan Normal University aan het werk en kreeg zonet telefoon van haar vader Charles. Voor ons is dit een buitenkans, want mentaal blijkt Melody ongeveer een eeuw jonger te zijn dan haar vader. Eindelijk kunnen we eens onbevange over het Taiwan van vandaag praten, los van het oerconservatieve narratief dat Charles aanhangt.

Mentaal blijkt Melody ongeveer een eeuw jonger te zijn dan haar oerconservatieve vader Charles

Een vlotte babbel ontspint zich over jongeren in Taiwan, over huwen en kinderen krijgen, over de emancipatie van de vrouw. Het restaurant sluit, met zachte aandrang worden we richting uitgang gestuwd, maar dat deert niet. Buiten in de regen zetten we de boeiende conversatie voort, terwijl binnen tegen een van de tafelpoten een *doggy bag* verweesd achterblijft.

[Top](#)

Woensdag 10 april | Jinguashi – Jiufen

De dichte bewolking hangt laag over de stad, maar het regent niet en de top van Taipei 101 blijft zichtbaar. Dat is goed nieuws, ware het niet dat we vandaag het noordoosten van Taiwan op het programma hebben staan. Daar regent het volgens Charles altijd – of toch minstens 260 dagen per jaar.

Hoe hoger je rang en je sociale klasse, des te beter je woning was en des te hoger op de helling ze zich bevond

Vrij spoedig bereiken we de kust en rijden zuidwaarts verder. Zodra het zeewater bruin-geel wordt, weten we dat we onze bestemming naderen. Want de verontreiniging van het kustwater komt voort uit goud- en kopererts dat nog steeds door een rivier uit de bergen meegevoerd wordt. Jinguashi, de plek waar we naar op weg zijn, was in de eerste helft van de vorige eeuw immers een belangrijke mijn. De ondergrondse voorraden waren enorm, vooral de Japanse bezetter maakte daar tijdens de tweede wereldoorlog

dankbaar gebruik van. Ze richtten er een krijgsgevangenenkamp op, Kinkaseki, waar Britse krijgsgevangenen na de val van Singapore in onmenselijke omstandigheden tewerkgesteld werden. Nergens was de dodentol zo groot als in het beruchte Kinkaseki.

Een korte maar nijldige klim brengt ons in het driehonderd meter hoger gelegen goudveldstadje te midden van het Gold Ecological Park. Zelfs de rotsblokken in de rivier zijn hier van nature goudkleurig. Hoog tegen de berg-

helling aan de overkant van de vallei ontwaren we honderden hedendaagse graven. Ongetwijfeld is de *feng shui*, het Chinese concept van harmonie met de omgeving, er perfect, want elke ochtend koesteren de graven zich in de eerste zonnestralen. Voor zover het niet regent, uiteraard.

Het blijken typisch Japanse woningen te zijn. Voorzichtig laveren we door de uiterst sober ingerichte kamertjes

Jinguashi – Gold Ecological Park – Japanse woning

Jinguashi – Begraafplaats

*Hoog tegen de berghelling ontwaren
we honderden hedendaagse graven.
Ongetwijfeld is de feng shui er perfect*

Al in 1895 kreeg Japan het in Taiwan voor het zeggen. Een zekere Tanaka Chōbei werd naar Jinguashi gestuurd om er de goudmijn uit te baten. Op het hoogtepunt van de bedrijvigheid woonden en werkten er tienduizend mensen. In 1945 nam het National Army van Chiang Kai-shek de plek over en enkele jaren later vestigde de Taiwan Metal Company zich hier. In 1987 viel het doek over de site, na een faillissement dat deels aan de recessie, deels aan fout management te wijten was.

Uiteraard was de huisvesting in de koloniale tijd volledig op Japanse leest geschoeid, zo leren we in de film *Four Joined Japanese style residences*. Hoe hoger je rang en je sociale klasse, des te beter je woning was en des te hoger op de helling ze zich bevond. Helemaal bovenaan bevindt zich het Crown Prince Chalet, de luxueuze residentie van de toenmalige Japanse kroonprins Hirohito. Overigens is hij er nooit op bezoek geweest. Naar verluidt wegens agendaproblemen.

Iets lager liggen de blokken met twee woningen. Het gebouw dat wij bezoeken, bevindt zich nog lager – een blok met vier woningen.

In de mate van het mogelijke zijn ze met de oorspronkelijke materialen gerestaureerd en vervolgens in april 2007 voor het publiek opengesteld.

Het blijken typisch Japanse woningen te zijn, met papieren wanden, niet al te veel meubelen en erg weinig ruimte. Voorzichtig laveren we door de uiterst sober ingerichte kamertjes. Voortdurend krijgen we instructies toegefluisterd – niet op de rails van de schuifdeuren trappen, opletten dat we ons hoofd niet stoten aan de lage deuren, voorzichtig bewegen om de wanden niet beschadigen. Je gaat je afvragen of in zulke fragiele structuren wel te leven valt.

Gold Refining Building

Van de ondergrondse tunnels is enkel Benshan no. 5 nog toegankelijk

Eén van de weinige bakstenen gebouwen uit de Japanse koloniale tijd die uitstekend be-

Gold Ecological Park – Benshan no. 5

waard gebleven zijn, is *Gold Refining Building*. Maar of er ooit goud gewassen is, is niet eens zeker. Het aanpalende *Environment Building* exploreert geologie, fauna, flora en ecologie van de streek.

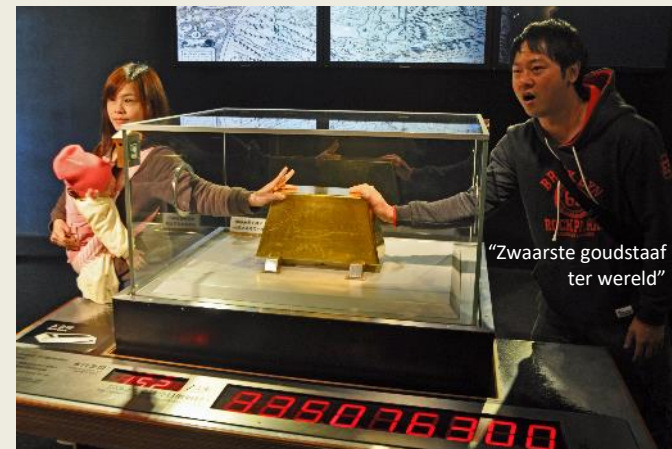
Samen vormen de ondergrondse tunnels een labyrint van ruim zeshonderd kilometer. De hoogste tunnels bevinden zich 417 m *boven* de zeespiegel, de laagste gaan tot 132 m *onder* de zeespiegel. Van de ondergrondse tunnels is enkel Benshan no. 5 nog toegankelijk. Toeristen kunnen er een eind in afdalen.

Dat Marco Polo in zijn geschriften een goudeiland te berde bracht, is lang blijven nazinderen

Van de oude fabriek hebben ze *Gold Building*

gemaakt, een museum waar de geschiedenis van het goud uit de doeken gedaan wordt. Verrassend is de vaststelling dat de mensheid al die eeuwen wereldwijd niet meer dan 200 000 ton goud opgedolven heeft. Zou je dat op elkaar stapelen, dan zou je een kubus verkrijgen met een zijde van amper 22 m. Voorwaar een zeldzaam goedje, dat goud.

Dat Marco Polo in zijn geschriften een goud-eiland te berde bracht, is lang blijven nazinderen. In de 17e eeuw gingen Europeanen naarstig naar dat eiland op zoek. Al snel kwam Formosa als mogelijke kandidaat in beeld. Hollanders zetten zich aan het graven, op niet meer dan enkele honderden meters van de plek waar later de mijn van Jinguashi zou verrijzen. Maar dat draaide op niets uit.

Trivia zijn er bij de vleet. Zo is er het verhaal van Nobelprijswinnaar Niels Bohr die in Kopenhagen tijdens de tweede wereldoorlog enkele gouden medailles voor de nazi's wist te verbergen. Goud is een extreem stabiel element, het gaat met geen enkele stof een reactie aan. De enige uitzondering op die regel is *koningswater*, een mengsel van zoutzuur en salpeterzuur. Daar kan je goud in oplossen. In die vorm liet Bohr zijn medailles in zijn laboratorium achter, pal onder het oog van de nazi's. Na de oorlog recupereerde hij het kostbare goedje en liet de Nobelprijsstichting uit het goud nieuwe medailles slaan.

Het Crown Prince Chalet doet zeer Japans aan, met zijn strakke en ingetogen vormgeving

Elders pronkt het museum met wat ze de zwaarste goudstaaf ter wereld noemen, een kanjer met een massa van 220 kg. Een groot display geeft in real time de prijs van het blok weer in functie van de actuele goudkoers. Aan weerszijden is er een ronde opening in de plexiglazen kast, bezoekers mogen de staaf zowaar aanraken. Koppeltjes poseren bloederstig aan weerszijden, met een hand op de staaf.

We kuieren nog even naar het [Crown Prince Chalet](#), de residentie voor de kroonprins die daar nooit verbleven heeft. Het doet zeer Japans aan, met zijn strakke en ingetogen vormgeving, gebouwd met hoogwaardige materialen. Minder Japans is de tuin met zijn dichte begroeiing. Alleen de kois in de vijvertjes herinneren aan de nationaliteit van de bewoner.

Dan trekken we naar [Jiufen](#), een nabijgelegen stadje dat mee surfte op de lucratieve golven van de goudwinning. In de jaren dertig van de vorige eeuw gingen de zaken hier zo goed dat de stad Klein Sjanghai genoemd

Jiufen – Kochi-aardewerk op zwaluwstaartdak

werd. Maar tegenwoordig ontleent het stadje zijn aantrekkingskracht vooral aan het oude stadsdeel met de smalle, kronkelende straatjes en de traditionele woningen. En niet te vergeten de schitterende doorkijkjes over de kust, met haar vele eilanden en schiereilanden – ook al valt het decor vandaag wat nevelig uit.

*De ultieme smaaktest hebben we
vooralsnog weten te vermijden,
met name of stinky tofu*

Prompt loodst Charles ons Jishan Street in, een grotendeels overdekt straatje vol winkeltjes en onnoemlijk veel eetstalletjes. Want genieten van het weelderige aanbod aan snacks maakt deel uit van de belevenis. Gelukkig hebben we Charles ondertussen diets kunnen maken dat we kleine porties best weten te appreciëren.

Zo krijgen we bij Mr. Chong een soepje met gemengde balletjes voorgeschoteld – kip, varken, inktvis. We zitten er schouder aan schouder met een jong koppeltje uit Singapore dat vandaag pas aan zijn tweede dag Taiwan toe is. Verderop krijgen we vijf balletjes op een stokje aangereikt. Visballetjes zijn

Taipei –
Dihua Street

dat, telkens anders gekruid, netjes gerangschikt van mild naar extreem pikant. Uit het vuistje eten we een rijstpannenkoekje waarin gemalen pindanoten verwerkt zijn. *Moitsi* blijkt dan weer een bizarre combinatie te zijn van kleverige rijst, rode bonen en... gras. En dan zijn er nog de gefrituurde ledematen van diepzee-inktvis die op traditionele wijze in een kartonnen bakje geserveerd worden.

*Dihua Street is één van de
traditionele markten van de hoofdstad*

Maar de ultieme smaaktest hebben we vooralsnog weten te vermijden, met name *chou doufu* of *stinky tofu* zoals de weinig flatterende Engelse vertaling van het gerecht luidt. Een ware delicatessen is dat, volgens Charles, een van de meest populaire snacks in Taiwan, China en Hongkong. Niet te vreten, was

daarentegen de onverholen mening van Hui Shou, de monnik die ons vorige vrijdag in het klooster van Fo Guang Shan begeleidde. En het moet gezegd, zowat alle westerse reizigers treden de mening van Hui Shou bij. Maar we laten ons door Charles overtuigen. Wie deze delicatessen heeft weten te savoreren, dwingt bij Taiwanese naar verluidt alleen maar respect af.

Dus gaan wij er voor. *Stinky tofu* doet meteen zijn naam alle eer aan. Alleen al de geur die in de speciaalzaak hangt, volstaat om je van pure misselijkheid in katzwim te laten vallen. Dat Charles ons helemaal achteraan in het kleine etablissement doet plaatsnemen, waar ramen noch deuren enige vorm van ventilatie bieden, helpt ook al niet. Maar we houden vol.

De bereiding van *stinky tofu* wil nogal eens

De daoshi leidt een ceremonie

Stadsgod

variëren in functie van regionale en individuele voorkeuren, maar in essentie gaat het om tofu die je laat fermenteren in een pekeloplossing van gefermenteerde melk, groenten en vis – een proces dat maanden kan duren. Het resultaat van dat alles onderscheidt zich in de allereerste plaats door zijn pregnante geur. Maar maak je daar abstractie van, dan blijkt het goedje uiteindelijk best te pruimen. Zolang je kan vermijden dat je die geuren gaat associëren met afval en bederf kom je er zonder kokhalzen mee weg.

Kwart voor drie is het als we in de Dihua Street in Taipei arriveren, één van de traditionele markten van de hoofdstad. De wijk is befaamd voor haar historische, vaak barokke gevels, met op de benedenverdieping steenvast een shop. Maar het is de Xiahaitempel die meteen onze aandacht trekt. Die is aan

de Stadsgod gewijd, een godheid uit de volksdevotie die geacht wordt de stad te beschermen. Maar ook de individuele burger kan bij hem bescherming afsmeken, of gezondheid en welstand.

Een daoshi, een taoïstische priester met rood gewaad en zwarte guanjin op het hoofd, reciteert gebeden

De tempel blijkt razend populair te zijn. Het is er een komen en gaan van mensen die bidden en offeren. Een *daoshi*, een taoïstische priester met rood gewaad en zwarte *guanjin* op het hoofd, reciteert gebeden, terwijl een vijftal toehoorders het ritueel aandachtig volgen. Geregeld klinkt een bel en wordt er gebogen of zelfs geknield. Finaal worden de *bwa bwei* geworpen, de steentjes die de toekomst voorspellen. Ter afsluiting plaatst de priester een symbolische stempel op de rug

van zijn toehoorders, als bewijs dat het ritueel voltrokken is. Zulk taoïstisch ritueel heeft tot doel een wens te vervullen of een probleem op te lossen, legt Charles uit.

Vooraf de gedroogde lekkernijen vallen op – van paddenstoelen, vissen en garnalen tot zwaluwspeeksel, haaienvinnen en complete inktvissen

We kuieren verder door de oudste wijk van de stad. Wil je je een beeld vormen van hoe het hectische Taipei er in de 19e eeuw uitgezien moet hebben, dan zijn de straatjes rond Dihua Street *the place to be*. Veel gebouwen zijn min of meer in hun oorspronkelijke staat bewaard gebleven. De fantasierijke gevels, vaak in rode baksteen opgetrokken, rijzen hoog boven de arcaden uit waar de koopwaar uitgesteld is. Zelfs het aanbod ademt

Van haaienvinnen tot zwaluwspeeksel

een sfeer van nostalgie en traditie uit. Superettes of elektronikawinkels vind je hier nauwelijks, traditionele producten des te meer – verse groenten en fruit, gedroogd voedsel, medicinale kruiden, kleurrijke stoffen, thee... De meeste winkeltjes zijn tot de nok gevuld, de variëteit is verbijsterend. Voor het westerse oog zijn het vooral de gedroogde lekkernijen die opvallen – van paddenstoelen, vissen en garnalen tot haaienvinnen en complete inktvissen. Ook zwaluwspeeksel, nog zo'n delicatess, is er in overvloed.

Straks heeft Charles nog een theaterstuk voor ons in petto. Maar eerst laat hij ons met weer eens een andere specialiteit uit de voortreffelijke Taiwanese keuken kennismaken. Zeg niet knoedel tegen een deegbal die met groenten of met vlees gevuld wordt, zeg

Gedroogde haaienvinnen

Gedroogde inktvissen

Scooters domineren het straatbeeld

met pindanoten en pikante peppers ter tafel, rijst met kleine garnalen, kool en zoetzure soep.

De Champs Elysées van Taipei, zo wordt de brede Zongshan Bei Lu, afgeboord met zoet geurende amberbomen, weleens genoemd. Te voet trekken we langs de drukke boulevard naar Taipei Eye, het theatergebouw waar straks de *Gold Coin Leopard* opgevoerd zal worden. Ondertussen ontgaat het ons niet dat in de zijstraatjes een ander soort vertier aangeboden

sholangbanghta. Hun jasje van deeg is vederlicht en hun inhoud is extra sappig, wat ze bijzonder lekker maakt. Zo lekker, dat Charles bij wijze van *voorgerecht* zo maar even vierentwintig knoedels bestelt, gevuld met krab, varkensvlees, groenten... Het dipsausje stel je zelf samen aan de hand van de schoteltjes die op tafel verschijnen. Maar Charles zou Charles niet zijn als hij zich daar niet mee zou bemoeien. Een verhouding van drie azijn op één sojasaus levert het beste resultaat, drukt hij ons op het hart. Daarna verschijnt er nog kip

Taipei Li-Yuan Peking Open Theatre

Acteurs maken zich klaar

wordt. Kennelijk zijn het vooral Japanse zakenlui die daardoor aangetrokken worden, want de gestreste zakenman vindt er alles waarmee hij na een lange, zware werkdag aan zijn trekken komt.

Gold-Coin Leopard heeft zijn oog op de dochter van Deng Hong laten vallen, maar die ziet dat niet zitten

De artiesten van het Taipei Li-Yuan Peking Open Theatre stellen zich tot doel de traditionele

Chinese en Taiwanese podiumkunsten voor een internationaal publiek tot leven te wekken. Vanavond wordt dat dus de *Gold Coin Leopard*, een theaterstuk losjes gebaseerd op een episode uit *Reis naar het westen*, een Chinese roman uit de 16e eeuw en tevens een van de vier grote klassieke romans uit de Chinese literatuur. Sommigen gaan zelfs zover deze roman het populairste literaire werk van Oost-Azië te noemen. Hij vertelt ons het verhaal van de monnik Xuanzang die er in de zevende eeuw op uit trok om

kennis te maken met het authentieke boeddhisme van Centraal-Azië en India. Een helse tocht moet dat geweest zijn, want hij voerde dwars door de Taklamakan en over het Pamirgebergte.

*De artiesten stellen zich tot doel
de traditionele podiumkunsten
tot leven te wekken*

In de lobby van Taipei Eye zijn de acteurs zich reeds aan het opmaken. Dat gebeurt in het openbaar, iedereen mag zien hoe ze het doen. Minutieus brengen ze op hun gelaat de zware maquillage aan die hen pakweg in een aap, een clown, een schurk of een beeldschone prinses transformeert. Gewillig laten ze zich fotograferen en poseren ze met het publiek.

Gold Coin Leopard en zijn Nemesis

De voorstelling mikt uitsluitend op buitenlanders. Vertalingen worden in vier talen – waaronder het Japans – op een scherm geprojecteerd. De zaal blijkt slechts voor een kwart gevuld te zijn, hoofdzakelijk met Japanners. De korte introductie wordt in het Japans gegeven, en dan nog eens in het Engels hernomen, speciaal voor de twee aanwezige Belgen.

Vanavond is Gold-Coin Leopard de slechterik van dienst. Het blijkt een monster te zijn dat zijn gelaat met gouden munten bedekt. Zoals dat bij slechteriken hoort, is hij helemaal in het zwart gekleed. Gold-Coin Leopard heeft zijn wellustige oog op de beeldschone dochter van Deng Hong laten vallen, maar die ziet dat niet zitten. Toch slaagt het monster erin Deng Hong te dwingen de bruidsschat te aanvaarden en een datum voor de bruiloft te prikken.

Dat is buiten de waard gerekend, meer bepaald onze monnik die geheel toevallig op doortocht is. Twee van zijn volgelingen nemen de plaats in van de dochter en haar meid, en wachten de bruidegom op de avond van het huwelijk in de slaapkamer op. Het zal de lezer geenszins verbazen dat zich in die

slaapkamer een bloedstollend gevecht ontwikkelt en dat de boosaard daarbij volkomen terecht het onderspit delft.

Maar daar gaat het niet om. Het verhaaltje van dertien in een dozijn is louter een kapstok om ons te verbluffen met knappe visuele exploten en zelfs fraaie acrobatieën.

[Top](#)

Dit lijkt Europa wel, verzucht Charles moede-loos. De reden voor zijn ontgoocheling is niet ver te zoeken. Normaal is het in april veel warmer in Taipei, met temperaturen onder 8 °C krijg je hier zelden te maken. Het lijkt wel winter, voegt hij er nog aan toe, voor het geval we niet begrepen hadden hoe verschrikkelijk koud het is.

Chiang Kai-sheks regime stond bol van dictatoriale trekjes, terreur en corruptie

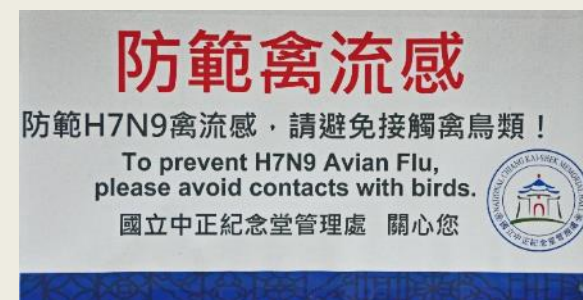
Toch wordt dit een hoogtepunt voor Charles, want de nationale monumenten van Taiwan heeft hij voor onze laatste dag in Taipei opgespaard. Om te beginnen het [Chiang Kai-shek Memorial](#), het mausoleum van Chiang Kai-shek. Een controversieel monument is

dat, want hoe langer hoe minder Taiwanese hebben van Chiang Kai-shek een hoge pet op. Zijn regime stond bol van dictatoriale trekjes, terreur en corruptie. Wie het met hem niet eens was, belandde in de cellen van [Green Island](#). Het historisch ressentiment ging zo ver dat het er amper vijf jaar geleden naar uitzag dat dit mausoleum tot National Taiwan Democracy Memorial Hall omgedoopt zou worden. Dat wisten Chiang Kai-sheks aanhangers op het nippertje te verhinderen, maar ze moesten wel aanvaarden dat het aanpalende plein voortaan het Vrijheidsplein zou heten. Van Charles zullen we zulke dingen niet te weten komen. Geboren uit ouders die Chiang Kai-shek in 1949 naar Formosa volgden, wil hij van geen kritiek op Chiang horen.

Dertien tourbussen tellen we op de parking.

Dat belooft. Via een witte poort met vijf imposante bogen, elk bekroond met een zwaluwdak, betreden we het vijftientig hectare grote domein. Rechts wijst Charles National Theater Hall aan, links National Music Hall. Het is vrij winderig en kil in het park. Gelukkig loost de dichte bewolking geen enkele regendruppel.

Centraal staat een reusachtig wit vierkant gebouw met donkerblauw achthoekig dak – symbool van voorspoed en weelde. Een kopie van de [Tempel van de Hemel](#) in Beijing zou dit zijn, waar de keizer van China elk jaar het verbond tussen hemel en aarde bevestigde. De aanspraak die hier gemaakt wordt, is zonneklaar – Chiang Kai-shek hoort thuis in het illustere rijtje van Chinese heersers.

De aanspraak is zonneklaar – Chiang Kai-shek hoort thuis in het illustere rijtje van Chinese heersers

Via welgeteld 89 treden klimmen we naar de grote hal. Dat is geen toeval. Elke trede hoort ons aan één jaar uit het leven van de gene-

raal te herinneren. Een gigantisch beeld verwelkomt ons in de hal – Chiang Kai-shek *himself*, gezeten op een stoel, beide voorarmen op de armleuning rustend. Het lijkt wel een Taiwanese versie van het beeld van Abraham Lincoln in diens Memorial in Washington. Weerom is de aanspraak zonneklaar.

Roerloos als wassen beelden bewaken twee militairen het monument. Drie woorden in Chinese tekens prijken op de achterwand. De Drie Principes van het Volk zijn dat – ethiek, democratie, wetenschap.

Met de lift zakken we terug naar de begane grond, waar een permanente tentoonstelling aan het leven van de *generalissimo* gewijd is. Op de vraag of Chiang Kai-shek weleens *Cash-my-check* genoemd werd, reageert Charles korzelig. Pure propaganda van de *chicoms*, de communisten op het vasteland, noemt hij dat. Dat Chiangs vrouw of

Chiang Kai-shek Memorial – 89 treden

diens familie zich weleens aan corruptie zou hebben begeven, wil Charles niet helemaal uitsluiten. Maar dat de generaal zelf daar iets mee te maken had, neen, dat is beslist ondenkbaar.

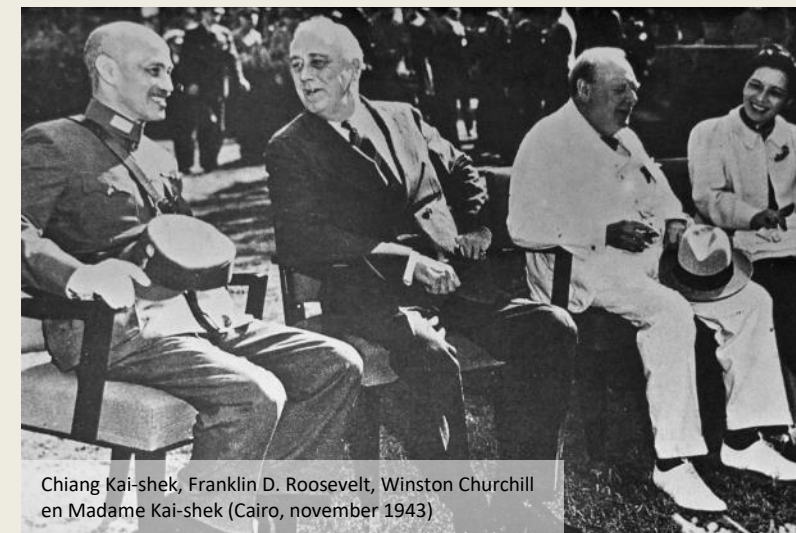
Dat de generaal zelf iets met corruptie te maken had, noemt Charles beslist ondenkbaar

Dat de generaal hoog opliep met zijn moeder, weten we ondertussen. Wang Cai-yu heet ze, er hangen heel wat foto's van haar. Ook zijn echtgenote Soong Mei-ling is prominent aanwezig. Madame Chiang zoals ze minzaam genoemd wordt, was een zus van de vrouw van Sun Yat-sen, de eerste president van China, en kwam uit een rijke familie. Het paar trouwde op 1 december 1927. Pas in 2003 zou Madame Chiang in Manhattan sterven. Honderd en vijf werd ze.

Chiang Kai-shek en familie

Chiang Kai-shek's gepantserde Cadillac

Chiang Kai-shek, Franklin D. Roosevelt, Winston Churchill en Madame Kai-shek (Cairo, november 1943)

Foto's van Chiang met Mountbatten, Mc Arthur, Churchill, Eisenhower, Roosevelt, Gandhi en gouverneur Ronald Reagan zetten de politieke invloed van de generaal in de verf. Twee zwarte gepantserde Cadillacs staan er. Een exemplaar van drie ton uit 1955 dat hij maar één keer gebruikt zou hebben, en een exemplaar van twee ton uit 1972. Uiteraard met het geluksgetal 8 in de nummerplaat.

Het lijkt wel een Taiwanese versie van het beeld van Abraham Lincoln in diens Memorial in Washington

Dan dagen drie soldaten op voor de aflossing van de wacht. Met uitgemeten stappen schrijden ze in het blauwe uniform van de luchtmacht over de rode loper en nemen volgens een strak ritueel hun plaats in. Het glimmende chroom van hun helmen weerspiegelt het imposante plafond.

Buiten in het park bemerken we de eerste borden met een officiële waarschuwing om contact met vogels te vermijden. Het H7N9-virus dat in maart in China opdook, waart nu ook in Taiwan rond. Naar verluidt is het een van de dodelijkste vogelgriepvirussen voor de mens.

Nog zo'n plek met een grote symbolische betekenis is het [Schrijn van de Martelaren](#). We arriveren er even voor elf, net op tijd om ook hier getuige te zijn van de aflossing van de wacht. Ditmaal zijn het militairen van de zee-macht die in hun kraaknette witte uniformen de dienst uitmaken – grotendeels in de gie-tende regen.

Het glimmende chroom van hun helmen weerspiegelt het imposante plafond

De architectuur van het schrijn zou naar de

Hal van de Opperste Harmonie in de Verboden Stad van Beijing verwijzen, zij het dat het schrijn veel kleiner is dan het origineel.

Sun Yat-sen is de enige figuur van na de revolutie die zowel in China als in Taiwan nog steeds op groot aanzien kan rekenen

Gedenkplaten tegen de wanden achter het schrijn brengen hulde aan wie sneuvelde tijdens één van de vele heldhaftige oorlogen in het China van de vorige eeuw – de opstand

tegen de keizerlijke Qing-dynastie, de strijd tegen de krijgsheren in de woelige jaren na de revolutie, de strijd tegen de Japanse bezetter, de tweede wereldoorlog en zijn naweeën.

Dat het Sun Yat-sen was die in 1911 de Chinese keizer op de knieën kreeg en als eerste president van de republiek China optrad, is algemeen bekend. Maar hier leren we dat het heel wat voeten in de aarde had vooral eer dat een feit was – pas de tiende opstand was succesvol. Alleszins is Sun Yat-sen de

enige figuur van na de revolutie die zowel in China als in Taiwan nog steeds op groot aanzien kan rekenen.

De gevolgen van de tweede wereldoorlog waren voor China zo mogelijk nog dramatischer dan voor Europa. Naar schatting drie miljoen soldaten en twintig miljoen burgers lieten tussen 1937 en 1945 het leven. Onder leiding van Mao Zedong werden de communisten steeds sterker, maar ze werden door Chiang Kai-shek opgejaagd, legt Charles uit. Toen Chiang de communisten in het noorden

van het land omsingeld had, wist de zoon van één van de krijgsheren hem ervan te overtuigen dat de strijd tegen de Japanse bezetter belangrijker was dan de strijd tegen de communisten.

Naar schatting drie miljoen soldaten en twintig miljoen burgers lieten tussen 1937 en 1945 in China het leven

Een tragische vergissing met historische gevolgen, aldus Charles, want Mao's troepen

Tuinpaviljoen

kropen door het oog van de naald. Achteraf heeft die man huisarrest gekregen, maar hij is nooit terechtgesteld, beklemtoont hij. Tachtig procent van de strijd tegen de Japanners is door Chiang Kai-shek gevoerd, maar het is Mao die met de pluimen is gaan lopen, verzucht Charles. Vergeefs zoeken we op de panelen naar een vermelding van Mao. De tegenstanders van Chiang worden stevast rebellen genoemd.

Tachtig procent van de strijd tegen de Japanners is door Chiang Kai-shek gevoerd, maar het is Mao die met de pluimen is gaan lopen

Een laatste absoluut hoogtepunt van verkenning van Taiwan zit er nu aan te komen – een bezoek aan het [National Palace Museum](#). In

de gietende regen duiken we de acht-honderd meter lange tunnel onder de Keelung in en arriveren omstreeks één uur aan het museum. Ruim zestig tourbussen op de parking – dat is even slikken. Zonder onderbreking rijden ze af en aan voor de ingang van het museum om steeds nieuwe vrachten te drop-pen.

Gedenkplaten Chinese burgeroorlogen

Aflossing van de wacht

Eigenlijk mag ons dat niet verbazen. Geen enkele toerist uit de communistische Volksrepubliek – vastelander zoals ze hier smalend genoemd worden – zal Taiwan bezoeken zonder dit museum te betreden. Per slot van rekening bevinden de grootste kunstschatten van China zich niet in China, maar wel in Taiwan. Met een collectie van

700 000 objecten is het zelfs een van de grootste musea ter wereld.

Gauwgauw geeft een bezorgde Mister Pen ons nog de raad mee om uit de buurt van die vastelanders te blijven. Ze zouden weleens besmet kunnen zijn met de vogelgriep. Dat de vogelgriep niet van mens op mens overgedragen wordt, ontgaat hem kennelijk.

Vastelanders mijden zal desalniettemin geen eenvoudige klus worden. De lobby is er ver-geven van. Met zovelen zijn ze, dat speciaal voor hen secties met museumkoord afgebakend zijn. In groepjes van vijftig worden ze er geparkeerd tot een gids met een vlaggetje opdaagt en hen op sleeptouw neemt.

Zelf krijgen we een wifi-audiogids aangereikt, zo te horen met uitleg in vlekkeloos Engels. Maar wat voor ons een hoogtepunt van de

trip naar Taiwan moest worden, draait op een regelrechte verschrikking uit. De vastelanders zijn luidruchtig, opdringerig en alomtegenwoordig. Solitaire bezoekers worden aan de kant gedrukt, al dan niet met behulp van de ellebogen. Let je even niet op, dan priemt de vlaggenstok van één van de gidsen in je neus. Voor sommige zalen staan rijen van enkele tientallen meters lang, vijf man breed. Als een slang kronkelen de rijen zich door de gangen en zelfs over de trappen.

We trekken naar de derde verdieping, waar de beroemdste stukken geëtaleerd zijn, en

zetten de tering naar de nering. Zalen met lange rijen vastelanders laten we links liggen, we houden het op rustiger oorden. Om te beginnen met het thema *Chinese Jade through the Ages*. Maar de schijnbare rust is bedrieglijk. Waar je ook gaat of staat, stevast loopt er je wel een vloot vastelanders voor de voeten.

Het keizerlijk paleis bevindt zich in Beijing, de inboedel bevindt zich grotendeels in het Palace Museum van Taipei

Resoluut gooien we het nogmaals over een andere boeg. Voortaan kunnen enkel zalen die volkomen leeg zijn, op onze belangstelling aanspraak maken. Zo belanden we bij de *Chinese Bronzes through the Ages*. Fantastische stukken staan er. Tot onze opluchting kunnen we er zelfs rustig van genieten.

Even voor drie zijn we terug beneden in de hal. Charles heeft immers een Engelstalige rondleiding in het vooruitzicht gesteld. We krijgen een tweede audiogids omgehangen, schakelen onze koptelefoon om en krijgen de stem van Wenling Lu te horen. Een schat van een vrouw is dat, die in vlekkeloos Engels al onze onrust wegneemt. Twee uur lang zal ze ons met grote deskundigheid, onvermoeibaar enthousiasme en een gezonde afkeer voor vastelanders door de zalen loodsen.

Het Palace Museum dankt zijn naam, zo legt ze uit terwijl ze ons in alle rust via een smalle diensttrap ver van de massa naar boven loodst, aan het feit dat het de schatten van het keizerlijk paleis herbergt. Welk paleis dat precies is, laat ze in het midden. Maar het gaat natuurlijk over de Verboden Stad in Beijing, een naam die ze niet over haar lippen krijgt.

Want in feite herbergt het Palace Museum in Taipei de grootste verzameling roofkunst op aarde. Liefst 1,7 miljoen stukken werden in de jaren dertig van de vorige eeuw in 14 000 koffers buiten het bereik van de Japanners gebracht. Eerst ging het naar Sjanghai, dan dieper het binnenland in en in 1945

terug naar Nanjing. Slechts één derde daarvan werd op het einde van de burgeroorlog naar Taiwan overgebracht. Niet één stuk ging verloren tijdens deze ongelooflijke odyssee, besluit Wenling Lu haar verhaal.

De Chinese Volksrepubliek houdt vol dat de collectie gestolen is, Taiwan houdt vol dat de evacuatie noodzakelijk was om de collectie te beschermen

Daarmee gaat ze volkomen voorbij aan de animositeit die rond deze verzameling bestaat. De Chinese Volksrepubliek blijft erbij dat de collectie gestolen is en dat ze op het vasteland thuishoort, Taiwan daarentegen houdt vol dat de *evacuatie* noodzakelijk was om de collectie te beschermen – kijk maar hoeveel historisch erfgoed tijdens de Culturele Revolutie vernietigd is. Het resultaat is een gedeelde erfenis. Het keizerlijk paleis staat in Beijing, de inboedel bevindt zich grotendeels in Taipei.

Op de derde verdieping begint Wenling Lu

haar bezoek bij de afdeling *Chinese Jade through the Ages* omdat het elders... te druk is. Evident was het niet, toen de mens ongeveer tienduizend jaar geleden met jade aan de slag ging, want de werktuigen waren primitief en jade is zeer hard. Dat belette de ambachtslui niet om 6 000 jaar geleden een geraffineerd sierstuk in de vorm van een wolk te graveren. Een fraai stel oorbellen dateert van 8 000 jaar geleden, een stel vogels is 6 000 jaar oud. Tot de meest typische jade artefacten behoort de *bi*, een ronde schijf met een centrale opening. Ook rituele wapens ontbreken niet.

De schrifttekens op de bodem van de pan van San vormen wellicht een van de oudste geschreven vredesverdragen ter wereld

Een populair amulet uit de tijd van de Handynastie is de *bixie*, een fabeldier in de vorm van een gevleugelde leeuw. Het leeuwenmotief kan China enkel bereikt hebben via de zijderoute die geopend werd onder Chin Shi Huangdi, de keizer die China zijn naam gaf.

Bij de adel was het gebruikelijk om de openingen in het hoofd van een overledene – ogen, oren, neus, mond – met jade objecten af te dekken. Zo werd zijn geest het ontsnappen belet. Voorts kreeg hij een krekkel op de tong gelegd, als symbool van de wedergeboorte, terwijl hij in beide handen een varken hield, als symbool van weelde. Per slot

van rekening sta je er na je dood best niet met lege handen voor.

In Europa heeft jade nooit de culturele betekenis gekregen die het in China had en heeft. Zodra de Europeanen metalen wapens leerden maken, verdween jade uit hun belangstelling. In China daarentegen is jade meer dan louter decoratie en dus een blijver.

Wenling Lu troont ons mee naar de afdeling *Chinese Bronzes through the Ages*. De techniek om brons te vervaardigen uit koper, tin en lood hadden de Chinezen omstreeks 2000 v.Chr. reeds onder de knie. Aanvankelijk werden vooral dierlijke merktekens als siermotief gebruikt, later verschenen de draak en de feniks.

Opmerkelijk is een bronzen bel die, naar gelang van de plek waar je haar aanslaat, twee verschillende tonen produceert. De rand van de bel is afgeschuind, want anders zouden beide tonen interfereren. Drieduizend jaar geleden wisten ze dat al, beklemtoont Wenling Lu.

Nog merkwaardiger is de fameuze pan van San, een ondiep watervat met 350 schrifttekens op de bodem. Eén van de oudste geschreven vredesverdragen ter wereld is dit wellicht, want de tekst leest als een verdrag tussen twee families. Kennelijk hadden ze het met elkaar aan de stok over een stuk grond. Het verdrag bepaalt in detail welke afspraken gemaakt zijn, hoe de toegekende percelen afgebakend zullen worden, wie zal

toezien op de uitvoering van het verdrag... Het object dateert van ergens tussen de 13e en de 11e eeuw v.Chr.

Fantasie te over bij de bronsgieters. Een groot watervat steunt op vier poten in de vorm van menselijke slavenfiguren, terwijl een dier in de vorm van een handvat over de rand hangt en aanstalten maakt om uit het vat te drinken. Een wijncontainer is dan weer in de vorm van een vreemd dier gegoten – wellicht een combinatie van een koe, een varken en een schaap. Via een opening op de rug vul je het vat met wijn, via de muil van het dier schenk je de wijn uit.

Aardewerk en keramiek, voor ons is het allemaal één pot nat. Maar niet zo voor Wenling Lu. Verhit je de klei niet hoger dan 800 °C, dan maak je aardewerk. Vanwege zijn porusheid moet je dat steeds glazuren om het waterdicht te maken. Verhit je de klei tussen 800 °C en 1 200 °C, dan is het resultaat steengoed – een keramieksoort waar we nog nooit van gehoord hadden, maar die wel waterdicht is. Ga je ten slotte boven 1 200 °C, dan vervaardig je porselein. Maar dan moet je wel kaolien of chinaklei als grondstof gebruiken, een fijne, wit bakkende kleisoort. In China vind je kaolien in de provincie [Jiangxi](#). De belangrijkste vindplaats van kaolien in Europa is – hoe kan het anders – in de [buurt van Limoges](#).

Een heel bijzondere categorie is *ding ware*, de ivoorwitte of crèmekleurige soort porse-

lein die vooral tijdens de Songdynastie populair was en in Europa *blanc de chine* genoemd wordt. Wenling Lu wijst een ovenschaaltje van een fabelachtige perfectie aan. Zo sterk was de controle van de keizer op de productie, dat hij niet meer dan vijf ovens in zijn rijk toeliet. Uiteraard belette dat sommigen niet om met private ovens clandestien aan de slag te gaan.

In zijn volkse details doet de tekening een tikkeltje breugeliaans aan – maar dan twee eeuwen voor de geboorte van Pieter Bruegel de Oude

Voor tekeningen en schilderijen moeten we op de eerste verdieping zijn. Wenling Lu verast er ons meteen met de *Regatta on Dragon Lake*, een meterslang tafereel op papierrol. Het thema is een race tussen drakenboten, maar het zijn de duizend-en-een details die fascineren – de troon waar de keizer zal zitten, de jongens die rechtstaand in een kano roeien of vanuit een schommel in het water springen, de poppen die in het water drijven. In die volkse details doet de tekening een tikkeltje breugeliaans aan – maar dan twee eeuwen voor de geboorte van Pieter Bruegel de Oude.

Een zee van rust is ondertussen over het museum neergedaald. Het is immers na vijfen, de vastelanders zijn terug in hun bussen gedreven. Op eigen houtje zoeken we nu de

topstukken van het museum op. Zoals de beroemde kool in jadeïet. Stel je voor, een kunstwerk dat een groente voorstelt, banaler kan het bijna niet. Maar de kunstenaar uit de recente Qing-dynastie wist wat hij deed. Jadeïet is een erg zeldzame vorm van jade en doorgaans verre van volmaakt. Kleurverschillen, breuken en onregelmatigheden ontsieren het gesteente. Maar het zijn precies die onvolkomenheden die de kunstenaar op verbluffende wijze heeft weten uit te buiten.

Het resultaat is een levensechte kool in wit en vele tinten groen, compleet met twee levensechte sprinkhanen.

Neushoorns in China, dat klinkt even geloofwaardig als pinguïns aan de noordpool

Op de derde verdieping stoten we in de afdeling *The Carvings of Ming and Qing Dynasties* op snijwerk in bamboe, ivoor en hoorn van

neushoorns. Neushoorns in China, dat klinkt even geloofwaardig als pinguïns aan de noordpool. Maar eertijds kwamen neushoorns in China vrij frequent voor. Het was hun dikke huid die hun fataal werd. Daar kon je immers oerdegelijke gevechtsgewaad van maken om soldaten te beschermen. En omdat er tweeduizend jaar geleden nogal wat gevochten werd in China, waren de neushoorns omstreeks de tweede eeuw n.Chr. vrijwel helemaal uitgeroeid.

Half zeven is het als we Charles opzoeken die al die tijd in de lobby heeft zitten wachten. Even later stoppen we voor een etablissement dat zich in alle bescheidenheid Top Chef noemt. Garnalen, varkenskarbonaden, groenten, tofu, soep met visballetjes, bittere balsempeer, rijst en sinaasappelpartjes met thee verschijnen op tafel. Kortom, een licht avondmaal.

[Top](#)

Ver is het niet naar het historische stadje Sanxia, amper 25 km ten zuidwesten van Taipei. Toch doen we er in het drukke ochtendverkeer bijna een uur over. Maar de trip loont de moeite, want bij aankomst kijken we meteen tegen een architectonisch juweeltje aan, volgens sommigen een van de mooiste drie tempels van Taiwan.

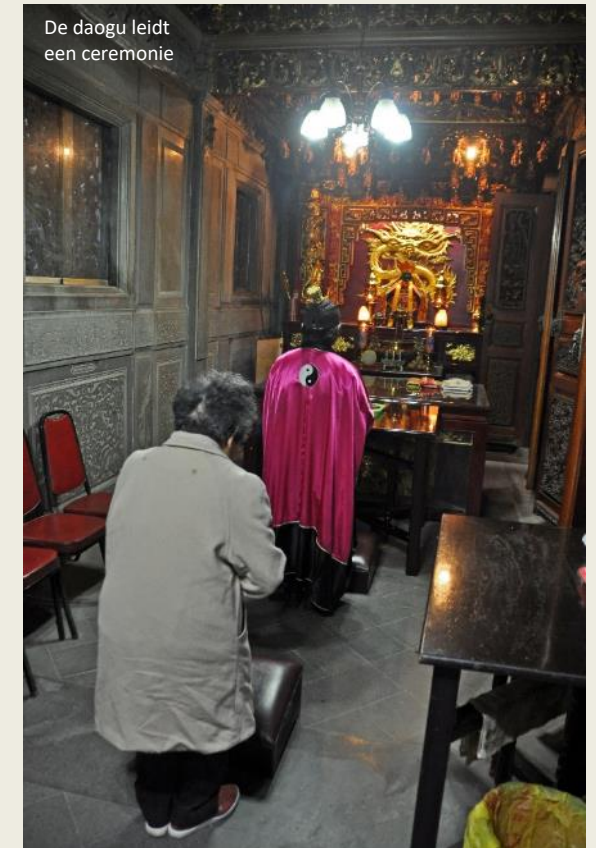
Nochtans zag het daar niet naar uit toen het Japanse leger in 1895 de bestaande tempel

met de grond gelijk maakte. Die tempel was in 1769 door inwijkelingen uit de regio Anxi in Fujian gebouwd. Ze wilden ermee eer betuigen aan Qingshui Zushi, een monnik uit de 11e eeuw die ervoor bekend stond een handje te helpen als de boeren regen nodig hadden. Dat is altijd nuttig als je voor je levensonderhoud van de opbrengst van theeplantages afhangt.

Elk van de 126 stenen pilaren is diep met de hand uitgesneden, met telkens andere motieven

Meer dan een halve eeuw later lag de Zushi-tempel nog steeds in puin. Na de tweede wereldoorlog besloot men eindelijk werk te maken van de wederopbouw. Die opdracht werd in 1947 aan Li Mei-shu toevertrouwd,

kijken, wanneer we omstreeks tien uur bij de tempel arriveren. Geen muur of pilaar is onbewerkt gebleven. Elk van de 126 stenen pilaren is diep met de hand uitgesneden, met telkens andere motieven. Minutieus houtsnijwerk afgedekt met goudfolie geeft de plafonds een fantastische schittering. Op de zwaluwstaartdaken is het kleurrijke kochi-aardewerk zo mogelijk nog abundanter en levendiger dan elders.

toen al een befaamd schilder en beeldhouwer. Dat bleek een voltreffer te zijn, want Li wist enkele van de beste kunstenaars rond zich te verzamelen. Het resultaat is een staalkaart van vakmanschap in de bewerking van hout, koper en steen.

Volgens sommigen is de Zushitempel een van de mooiste drie tempels van Taiwan

We weten niet waar eerst

Welke toekomst voorspellen
de bwa bwei ons?

*Ze prevelen hun gebeden en
werpen de bwa bwei, de steen-
tjes die de toekomst voorspellen*

Al dit fraais belet niet dat dit een levende tempel is, razend populair bij de lokale bevolking. Mensen komen en gaan – meestal huisvrouwen tussen twee boodschappen door, maar ook koppeltjes. Ze prevelen hun

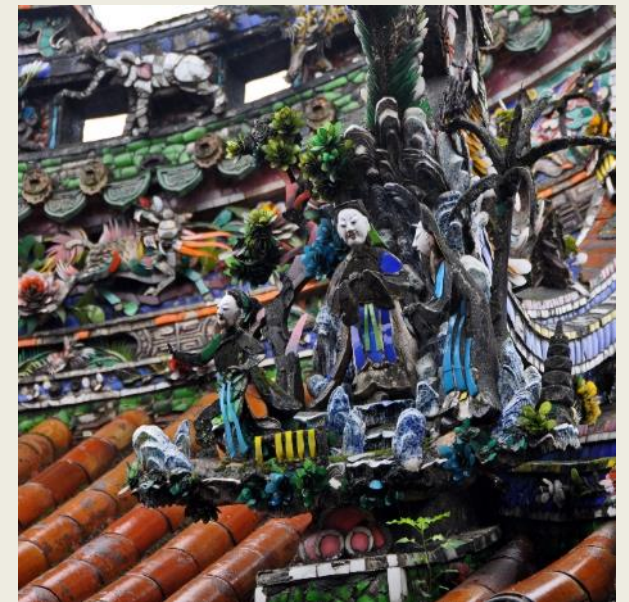
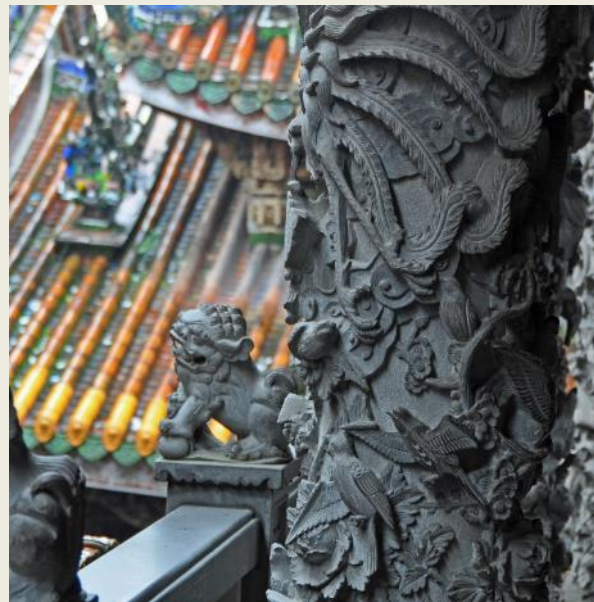
gebeden en werpen de *bwa bwei*, de steentjes die de toekomst voorspellen, in de hoop goede raad te krijgen.

*Op de zwaluwstaartdaken is het
kleurrijke kochi-aardewerk zo mogelijk
nog abundanter en levendiger dan elders*

Soms hebben ze een dienst besteld, zoals het oude vrouwtje in een van de zijhallen. Met gebogen schouders en brandende wierookstokjes in haar handen kijkt ze bezorgd toe hoe een *daogu*, een taoïstische priesteres, het ritueel uitvoert. Wellicht hoopt ze op een goede gezondheid. Luid reciteert de *daogu* de teksten terwijl ze op een kleine gong slaat. Op haar hoofd draagt ze een

Kochi-aardewerk op
zwaluwstaartdak

zwarte muts met een goudkleurig kroontje. Ter afsluiting plaatst ze weerom een symbolische stempel op de rugzijde van een jasje van de vrouw, als bewijs dat het ritueel voltrokken is.

*Van de vergane glorie getuigen
nog steeds de statige oude
koopmanshuizen in rode baksteen*

Dat Sanxia op de samenvloeiing van drie rivieren ligt, heeft het stadje geen windeieren gelegd. Niet alleen dankt het er zijn naam Drie Kloven aan, maar ook zijn enigszins vergane glorie. Want het transport van steenkool, kamfer en indigo was een lucratieve zaak. Daarvan getuigen nog steeds de statige oude koopmanshuizen in rode baksteen in Minchuan Old Street. Ze dateren uit de tijd van de Qing-dynastie en de Japanse bezetting.

Het regent nog steeds lichtjes wanneer we door het onlangs gerenoveerde winkelstraatje kuieren. Over de volle lengte van de straat is in de gevels een overdekte galerij uitgespaard. In de oude panden zijn moderne winkels gevestigd.

Een populaire hap blijkt hier het ossenhoornbrood te zijn, een ontbijtkoek in de vorm van een ossenhoorn, wat onwillekeurig aan een croissant doet den-

ken. Kippenpootjes worden aangeboden met kraakbeen en al. Een pittig sausje moet het kostje verteerbaar maken. Het smaakt... knapperig.

Elders trekt een jonge vrouw onze aandacht. Ze is met babyhaar aan de slag, daar maakt ze penseeltjes voor kalligrafie van. Kennelijk zijn die voor geschenkboxjes bestemd. Naast drie zulke penseeltjes bevat elk koffertje een stempel waarin haar van de baby verwerkt is en een stempel met een stukje navelstreng. Beide stempels dragen de naam van de pasgeborene. Een foto van de schattige baby en een afdruk van beide voetjes vervolledigen het geheel. Een beetje luguber vinden wij dat, maar hier is dat heel gewoon als we Charles mogen geloven.

*De samenstelling van de
geschenkboxjes voor baby's
vinden we een beetje luguber*

Een andere winkel heeft zich dan weer in handgemaakte zeep gespecialiseerd. Alle mogelijke variëteiten kan je er verkrijgen – lavendel, sandelhout, cipres, citroen, orchidee, tot zelfs koffie. Tweehonderd tot driehonderd Taiwan-dollar – vijf tot acht euro – betaal je voor een zeepje van 100 gram. Het bedrijfje geniet enige faam in Taiwan, want... ze zijn al op tv geweest, aldus Charles.

Keramik

In 1970 was Yingge zelfs het derde grootste productiecentrum van keramiek ter wereld

Keramik is dan weer de specialiteit van Yingge, een stadje net aan de overkant van de highway. Al in 1804 deed het ambacht hier zijn intrede, maar het waren de Japanners die in de jaren dertig van de vorige eeuw de artisanale industrie een flinke boost gaven. In 1970 was de stad zelfs het derde grootste productiecentrum van keramiek ter wereld.

Tientallen keramiekwinkels boorden Yingge Old Street af. Het aanbod is indrukwekkend – kopjes, mokken, theepotten, borden, vazen, keukengerei, speelgoed en decoratieve kunstwerken – maar zeer

gelijklopend. Heb je één winkel gezien, dan heb je ze allemaal gezien. We slurpen een bord noedels met varkensvlees leeg, aangevuld met een zoeterig pruimendrankje als dessert, en keren door de gietende regen terug naar Taipei.

Sanxia – Zhangfubrug

Wat we ons bij een Museum der Wereldgodsdiensten moeten voorstellen, is niet meteen duidelijk. Maar daar zal snel verandering in komen, want even na twee dropt Mister Pen ons op de stoep van het museum. Bij wijze van opwarming krijgen we een filmpje voorgeschoteld. Twaalf minuten lang

passeren de belangrijkste scheppingsmythen van de planeet de revue – inclusief de strapatsen van Adam en Eva.

Acht grote wereldgodsdiensten komen aan bod – christendom, judaïsme, islam, boeddhisme, taoïsme, shinto, sikhisme en hindoeïsme. Het museum zoomt in op rituelen en gebruiken, op tempels en kerken, en op de kledij en de rituele voorwerpen die daarbij te pas komen. Ook kleinere religies kunnen op enige aandacht rekenen. Het zoroastrisme bijvoorbeeld, en de religies van het oude Egypte en van de Maya's. Dat het museum de vinger aan de pols houdt, moge blijken uit het feit dat bij het katholicisme paus Franciscus I reeds vermeld wordt – de man is amper een maand geleden verkozen.

Yingge

Taipei – Grand Hotel

Wat het museum als zijn zending ziet, wordt in de film het *Concept van de wereld van Avatamsaha* duidelijk gemaakt. Althans, dat is de bedoeling, maar in de praktijk begrijpen we er niet veel van, want het is uitsluitend in het Chinees te doen zonder ondertitels ditmaal. Toch begint het ons geleidelijk te dagen dat hier gepoogd wordt een synthese te maken van de belangrijkste concepten van de wereldgodsdiensten – weliswaar overgoten met een dominant boeddhistisch sausje. Of zoals het in de begeleidende folder luidt: het museum wil een verbond creëren tussen de

boodschappen en de ideeën van de wereldgodsdiensten, en de punten van gelijkenis – vrede, toewijding en liefde – in een levend Internet van Liefde verbinden. Schattig.

Terug in Taipei, op weg naar [Ximending](#), de *place to be* voor jongeren en modiefanaten, kruisen we de machtige [Tamshuirivier](#). Die wil weleens uit haar oevers treden, merkt Charles op. Vooral als er een taifoen voorbijtrekt, is het oppassen geblazen. Laat je dan je auto in één van de straten langs de oever achter, dan is de kans groot dat hij onder wa-

ter komt te staan. Ook parkeergarages kunnen dan vollopen.

Zelfs in de vroege namiddag blijkt het relatief druk te zijn in Ximending. Uitstappen zit er gezien het drukke spitsuur niet meer in. Jammer, hier hadden we best wat meer tijd willen spenderen. Om een blik te werpen in de befaamde *tattoo alley* bijvoorbeeld, waar geen enkel lichaamsdeel veilig is voor piercings of tatoeages.

Van op de hellingen van de Jiantan kijkt het

statige [Grand Hotel](#) over de Keelung uit, een zijrivier van de Tamshui. Even na vijf arriveren we er voor ons laatste avondmaal. Even verkennen we het poepchique hotel dat graag uitpakt met de mededeling dat onder meer *gouverneur* Bill Clinton er ooit verbleef. Een gigantisch bloemstuk met vele honderden paarse orchideeën domineert de hal. Rode pilaren, rode lampions, een kunstig uitgesneden houten plafond, een tapijt waarin je centimeters wegzinkt, een expositie van uitgelezen stukken porselein – het keizerlijke

Grand Hotel

China is hier niet ver weg. Foto's van beroemdheden die het hotel met hun aanwezigheid vereerden, sieren de wanden van de gangen.

Bijna half acht is het als we Terminal 1 van de [luchthaven van Taoyuan](#) betreden en afscheid nemen van onze reisgids Charles en onze onpeilbare, immer zwijgzame chauffeur, Mister Pen. Een paria onder de naties,

Jaak Palmans
© 2013, 2021

[Terug naar Pacomaja](#)

zo hebben we hun land genoemd. Maar ook een land vol zelfvertrouwen, vol geloof in het eigen kunnen. Een land verscheurd tussen een onverwerkt verleden en een onzekere toekomst. Een land bevolkt door Chinezen die zich in elk opzicht als Japanners gedragen.

[Top](#)

